

Limnologian verkko-opas

Kalevi Salonen, Pirjo Kuitunen ja kansalliset työryhmät

Limnologian osasto, Bio- ja ympäristötieteiden laitos,
PL 35, 40014 Jyväskylän yliopisto
arisalon@cc.jyu.fi

Taustaa

- Suomessa on viimeksi julkaistu ajanmukainen limnologian eli järvitieteen oppikirja 1960-luvun alussa. Myöskään suomenkielisiä lajintuntemusoppaita vesieliöille ei ole markkinoilla. Limnologian verkko-opas korvaa nämä puutteet hyödyntämällä Internetin tarjoamia mahdollisuuksia.
- Teknisesti hanke jakautuu kahteen osaan: lajintuntemusoppaaseen ja varsinaiseen oppikirjaan, jotka kuitenkin myöhemmin sulautuvat yhtenäiseksi kokonaisuudeksi.
- Hankkeen toteutus on aloitettu vuoden 2001 lopulla. Lajintuntemusoppaan pienellä materiaalilla toteutettu kehitysversio on verkossa. Parhailtaan ollaan perustamassa työn eri lohkoille kansallisia työryhmiä.

Verkko-oppaan pääpiirteet

- **Aineisto ensisijaisesti kotimaisista ja tutuista ympäristöistä**
 - Aluksi nojaututaan voimakkaasti Jyväsjärven tutkimusympäristön tarjoamaan aineistoon
 - Tuttuihin ympäristöihin kiinnitettyinä asioiden opittavuus paranee
 - Myös ajantasaista tietoa sekä tärkeä tuntuma tulosten vaihteluun
 - Verkko-oppikirjasta kehkeytyy samalla tietoteos Suomen vesistöistä
- **Kirjoittajina suomalaiset huippuasiantuntijat**
 - Paras tavoitettavissa oleva tietosisältö kohtuullisella työmäärällä
 - Eri yliopistoissa tehtävän päällekkäisen työn määrä vähenee

... pääpiirteet

- **Oppikirja suunnataan useille kohderyhmille**
 - Yliopistot
 - Lukiot, ammatilliset oppilaitokset yms.
 - Ympäristötiedosta kiinnostunut yleisö
 - Alan ammateissa toimivat (ammattitaidon ylläpito- ja tietoväylä)
- **Julkaisu Internetissä**
 - Vapaa käyttöoikeus
 - Saavutetaan kaikki käyttäjäryhmät
 - Suhteellisen helppoa jäsentää tietoa eri tasoille
 - Tietokannan kautta voidaan luoda erilaisia näkökulmia
 - Riippumattomuus ajasta ja paikasta
 - Rajaton laajennettavuus
 - Multimedian keinoin toteutettavissa mukaansatempaavasti

Tekniikasta ja mahdollisuuksista

- Sivusto toteutetaan php:llä ja xml:llä
- Kaikki aineisto verkkotietokannoissa
 - tavoitteena tilanteen mukaan organisoituvaa sisällönhallinta
- Aineistoa mahdollisuus tarkastella eri vaatimustasojen näkökulmista (lukio, yliopiston eri tasot, jne.)
- Antaa mahdollisuudet opetella asioita eri tavoin
- Voidaan hyödyntää verkkotietokantojen tietovarantoja
- Osa aineistosta luodaan ajantasaisesta mittaustiedosta
 - tarjoaa samalla väylän ympäristötiedon hankkimiseen

Yhteenveto

- Verkkoympäristö tarjoaa monipuoliset mahdollisuudet tuottaa limnologian opetuksen perusrunko. Vaikka verkko-oppaan kehittäminen ja saumaton kytkeminen reaaliin oppimis- ja tutkimusympäristöihin on työlästä, toteututtuaan se on taloudellisesti ja laadullisesti edullinen ja vapauttaa työpanosta laadun kehittämiseen
- Yhteistoiminnalle on mahdollisimman kitkattomat edellytykset, koska kaikki hyötyvät verkko-oppaasta. Näin verkko-opas muodostaa luontevan yhteistyöalustan alan opetuksen ja tutkimuksen kansalliselle kehittämiselle
- Virtuaaliympäristö tarjoaa miltei rajattomia mahdollisuuksia, joiden hyödyntäminen tulee olemaan jatkuva tapahtuma